
ALİ CAN: IRKÇILIK KONUSUNDA HERKES KENDİNDEN BAŞLAMALI

31.07.2018

Deutsche Welle (31 Temmuz 2018)

Almanyada Özil tartışmalarının ardından başlattığı #MeTwo kampanyasıyla göçmen kökenlilerin ırkçılık ve ayrımcılık deneyimlerini paylaşmasını sağlayan Ali Can DW Türkçeye konuştu.

DW Türkçe: #MeTwo kampanyasını neden başlattınız?

Ali Can: Mesut Özil, Alman Milli Takımı'ndan ayrıldı ve çok yoğun şekilde ırkçı söylemlere maruz kaldığını açıkladı. Kazandıkları zaman Alman, ancak onun dışında göçmen olarak kabul edildiğini söylediği cümlesiyle işaret ettiği noktada kendisine katılıyorum. Almanya'daki birçok göçmen kökenli de benzer hislerle, bazen dışlandıklarını ve bir Alman olarak görülmediklerini hissediyor.

DW Türkçe: Peki, Mesut Özil'e yönelik tartışmaları ve Özil'in kendisine yönelik ırkçılık yapıldığı iddialarını nasıl görüyorsunuz?

Can: Özil'i çok fazla eleştirebilecek nokta var. Ancak tartışmada, farklı konuların birbirine karıştırıldığını düşünüyorum. Seçimden kısa süre önce, Almanya ile Türkiye arasında da zor bir diplomatik süreçten geçilirken birlikte çekilmiş fotoğrafın yayınlanması tabii ki sıkıntılı bir durum. Ama aynı zamanda çok fazla insan Özil'e hakaret ederek, onu ırkçı söylemlerle eleştirdi. Ve üstelik bu sadece fotoğraf yüzünden değildi. Dünya Kupası'ndaki futbol performansına yönelik eleştiriler, Erdoğan ile çekilen fotoğrafa yönelik eleştirilerden ayrılmalıydı. Bu iki konuda da göçmenlerin Almanya toplumuna uyumuna yönelik tartışmalardan ayrı tutulmalıydı.

DW Türkçe: #MeTwo etiketi altındaki paylaşımlarda Almanya'daki ırkçılık ve ayrımcılık çok geniş bir yelpazede tartışılıyor. "Almanca konuşmayı öğrenin" ya da "yeteri kadar Alman olmadığım için otobüste yanıma kimse oturmadi" gibi paylaşımların yanı sıra ilkökul ve iş hayatında yaşanan deneyimler anlatılıyor. Sınır nedir? Sizce ırkçılık nerede başlıyor?

Can: Şimdi, Twitter'da bu etiketin altına yazan kullanıcıların ırkçılığa dair verdiği birçok örnek bulunuyor. Bir kişi, koyu ten rengi nedeniyle okuldaki diğer çocukların kendisine maymun dediklerini yazıyorsa bu ırkçılığa bir örnektir. Bir kadın çok daha iyi bir not ortalamasına rağmen üniversite eğitimi için gerekli liseye gidememişse ve nedenini sorduğunda öğretmen, "zaten erken evlendirileceksin" yanıtını veriyorsa, bunlar İslam'a karşı önyargılar ve ırkçılıktır. Çünkü kadının bir başörtüsü vardı. Bir örnek daha, bir gece kulübüne girmek istiyorum ancak alınmıyorum. Arkamdakileri alıyorlar. Ben sorduğumda içeride yer kalmadığı söyleniyor. Daha sonra bir gece kulübü güvenliği ile konuştum ve bana içeri alınacaklar içinde güney ülkelerden gelen kişilerin sayısını bir limitte tuttuklarını söyledi. Tüm diskolarda böyle bir kota var ve bu gerçek.

DW Türkçe: Etiketin altında Türkiye kökenliler de çok yoğun paylaşımlar yapıyor. Ama paylaşımlar

içinde Almanya'da ırkçılıkla karşılaştıklarını anlatan Türklerin, Türkiye'deki ırkçılığı ise görmedikleri yönünde eleştiriler yönelten paylaşımlar da var...

Can: #MeTwo kampanyasıyla insanların birbirleriyle, genel olarak ırkçılık hakkında konuşmasını sağlamayı hedefledim. Kesin olan şu ki, insanlar önce kendileriyle başlamalı ve kökenlerinin uzandığı ülkelerde ırkçılık olduğunu kabul etmeleri gerekir. Babam, Türkiye'de askerlik yaptığı dönemde Kürt kimliğini inkâr etmek zorundaydı. Alevilik inancımızı sürdürebileceğimiz bir Cemevi bulunmuyordu. Bu bir örnek, biz bunu 30 yıl önce Türkiye'de yaşadık. O yüzden şunu söylüyorum, ırkçılık sadece Almanya'da değil burada yaşayan göçmen kökenlilerin ülkelerinde de var.

DW Türkçe: Almanya'daki Türkiye kökenliler diğer göçmenlere göre daha fazla mı ayrımcılık ya da ırkçılıkla karşılaşır?

Can: Özellikle görünüm itibarıyla Almanya benzemeyenler daha yoğun şekilde ayrımcılık ya da ırkçı söylemlerle karşılaşır. Yani tipik olarak Almanlara benzemeyen, koyu saçlı insanlar, Asyalı insanlar, Latin Amerikalı ya da Türkler. Bunun da mutlaka değişmesi gerekiyor çünkü görünüm Alman olup olmadığınızı gösteremez. Ayrıca yabancı bir ismi olan insanlar, örneğin iş ararken ırkçılık ve ayrımcılığa uğradıkları deneyimler yaşıyor.

DW Türkçe: Almanların göçmen kökenlilere yönelik ayrımcılık ya da ırkçılığa karşı çıktıklarına dair örnekler de paylaşıyor... Hangi görüşler daha ağır basıyor bir istatistiğiniz var mı?

Can: Görüşler içinde net bir bölünme bulunmuyor, farklı görüşler var. Ancak kullanıcıların yüzde 70'i ayrımcılık ve ırkçılıkla ilgili yaşadıklarını aktarmış. Yüzde 30'u da tartışmaya katılarak, görüşlerini paylaşmış, eleştirilerini yazmış ki güzel olan da bu. Çünkü istediğim de buydu. Bir diyalog başlatabilmek. Ya da bunu yaşayanlara önce bir kulak verilmesi ve ardından fikrin söylenmesi...

DW Türkçe: Daha önce de İslam ve mültecilere karşı endişeler taşıyan Almanlar için bir telefon hattı açtınız ve bizzat onların sorularını yanıtlamıştınız. Nasıl sonuçlar aldınız?

Can: Harika sonuçlar aldım ve insanların kendilerinin dinlenmesine ihtiyacı olduğunu fark ettim. Hat hala var. İslam, Türkiye, göç ve mültecilere dair soruları yanıtlıyorum. Haftada beş soru yanıtlıyorum ki onlar da oldukça uzun süren görüşmeler. Ayrıca e-postalara da yanıt yazıyorum. Bu hat fikri insanların yazmaları için onları harekete geçirdi. Ayrıca bu proje ile birlikte Essen kentinde sadece "hoşgörü" temalı bir merkez açılacak. Farklı birçok merkez var ancak biz bu merkezle, Almanya'da Anayasa'nın belirlediği özgürlükler, din ve inanç özgürlüğü ile yaşanabileceğini ve saygı duyulması gerektiğini göstermek istiyoruz.

DW Türkçe: Etikete dahil olan birçok siyasetçi arasında Dışişleri Bakanı Heiko Maas da yer alıyor. Maas, "bu kadar insanın ayrımcılık ve ırkçılığı deneyimlemiş olmasından üzüntü duyduğunu ve ırkçılığa karşı birlik olunması" gerektiğini belirtti. Siyasilere, hükümete ne iş düşüyor?

Can: Şimdi önemli olan siyasetçilerin, okullardan, istihdam piyasasına kadar bu toplumun en önemli alanlarındaki kurumlarda, iş piyasasında ve toplumda etik davranış kodeksi oluşturulması için çaba göstermesi. Örneğin, Almanya Futbol Federasyonu bir ırkçılık karşıtı manifesto yayınlamalı. Bu konuda açıklama yapmalı. İçişleri Bakanlığı yetkilileri artık ülkeye göç edenlerin de memleket hislerini gözetecek şekilde çalışmalı. Bakanlık, göç edenleri, Almanya'nın özgürlüklerine uyacak şekilde nasıl topluma kazandırılacağı üzerine çalışmalı. Bu çok önemli bir konu çünkü son yıllarda çok fazla sığınmacı geldi. Alman olmak kavramı yeniden şekillendirilmeli. Alman olmak

sadece kökenle değil, pasaport sahibi olmanın da ötesinde bir şekilde şekillendirilmeli.

DW Türkçe: Sizi bu kampanyayı yapmaya, ırkçılık ve ayrımcılığa karşı çalışmaya iten kişisel bir gerekçeniz var mı?

Can: Her daim hafızamda olan şey, babamın yıllar önce Yabancılar Dairesinde yaşadığı bir durum. Babam, Yabancılar Dairesinde Almanca birkaç şeyi anlamamıştı. Sorular sormuştu, ben daha küçük bir çocuktum. Ama yetkili, "ne bakıyorsunuz? Önce Almanca öğrenin, sizi anlamıyorum demişti. Bu ırkçılık değil ama çok dışlayıcı bir tutumdu. Babamın iletişim kurabilmesi için hiçbir çaba gösterilmedi ve öylece geri çevrildi. Almanca bilmiyordu ve soruları vardı ve aslında yetkilinin yardım etmesi gerekirdi. Acı olan da, o dönem bize yardım edebilecek, Almancadan Türkçeye tercüme yapabilecek kimse yoktu ve babam da her zaman bir takım Türk dükkânlarına giderek, garsonların yardım edebileceği umuduyla döner alırdı.

24 yaşındaki Ali Can, Gießen Üniversitesi'nde Almanca, felsefe ve tiyatro dallarında öğretmenlik eğitimi görüyor.

Gezal Acer

© Deutsche Welle Türkçe

Kaynak/Source: